

DYSLEXIE A ROZUMOVÉ NADÁNÍ – příklady dobré praxe

Cílem je podpora porozumění a přijetí odlišností

Webinář 4. 5. 2022, www.rvp.cz

Dagmar DYS-BABA Rýdlová

60 minut versus BĚH NA DLOUHOU TRÁŤ

- **INSPIRACE K VYUŽITÍ STÁVAJÍCÍCH PŘÍKLADŮ DOBRÉ PRAXE**
- **MOTIVACE K OBOHACENÍ SBÍRKY O DALŠÍ PŘÍKLADY**

Prezentaci je možné zvětšit na celou obrazovku

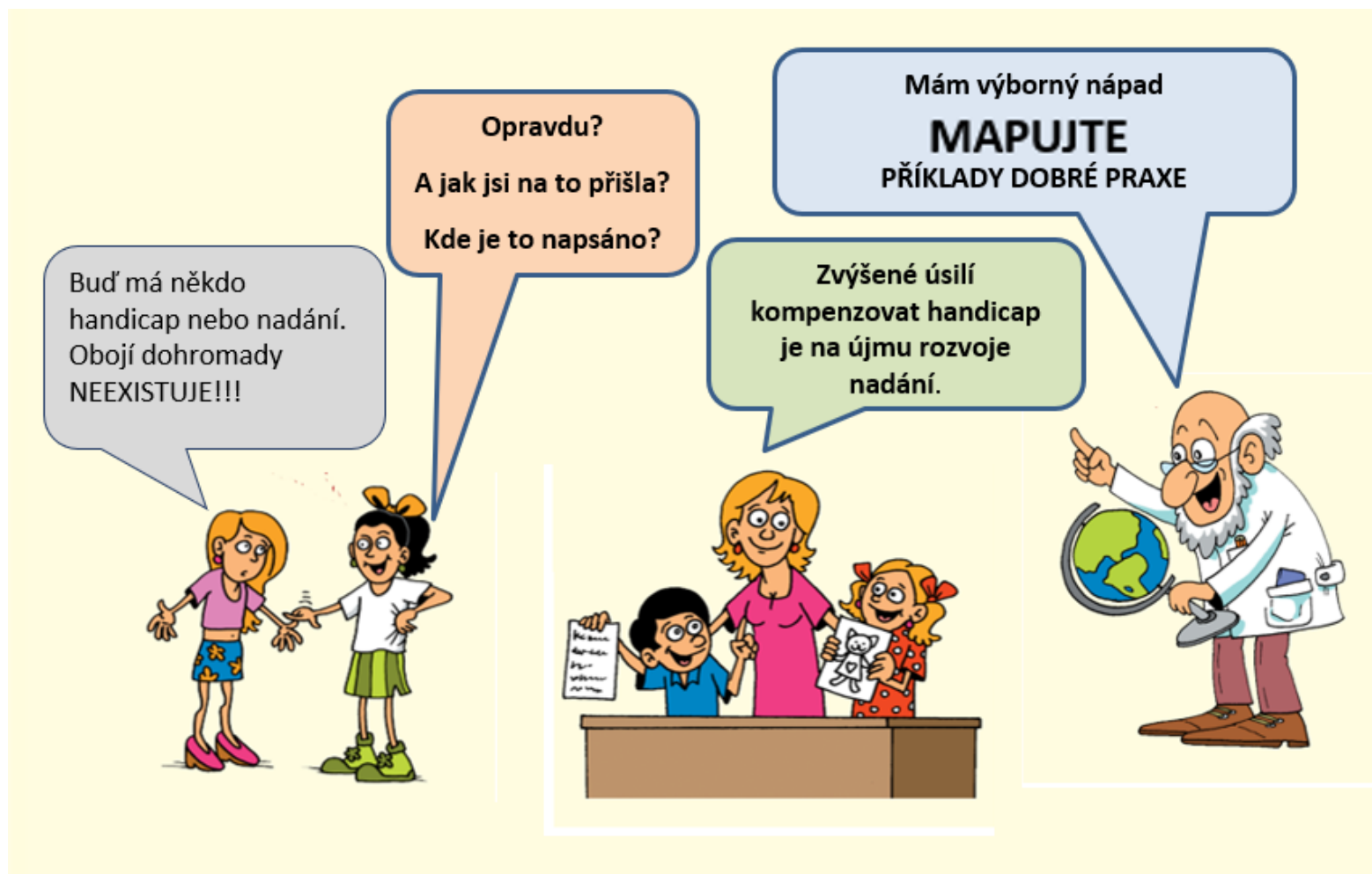
Program:

- 1) Úvod
- 2) Co už máme hotové a co je na tom dobré?
Zamyšlení lektorky a aktivních účastníků
- 3) Kompletní sbírka roku 2022
Představy lektorky a aktivních účastníků
- 4) Kde najdeme „nápady ze druhého patra“
- 5) Závěr a zpětná vazba

Jsme interaktivní?

1) Úvod

JAK POZNÁME ČLOVĚKA
S DVOJÍ VÝJIMEČNOSTÍ?

Šárka Portešová

Šárka Portešová a kolektiv

- ➔ Souběh rozumového nadání a poruchy učení žáků se může i zkušeným pedagogům jevit jako velmi zvláštní a paradoxní.
- ➔ Nepochopení tzv. paradoxních výkonů, které děti s dvojí výjimečností ve škole podávají, a důraz na handicapu při hodnocení jejich schopností může vést učitele k chybnému závěru, že tyto děti nejsou rozumově nadané.

➔ UČITELÉ, KTEŘÍ POROZUMÍ VZÁJEMNÉMU VZTAHU MEZI NADÁNÍM ŽÁKA A JEHO HANDICAPEM, JEJ DOVEDOU MNOHEM LÉPE IDENTIFIKOVAT A VZDĚLÁVAT NEŽ TI, KTEŘÍ K PODOBNÝM POZNATKŮM A ZKUŠENOSTEM NEDOSPĚLI.

CO ASI MŮŽE NĚKOMU BRÁNIT
POCHOPIT, ŽE EXISTUJE SOUBĚH
ROZUMOVÉHO NADÁNÍ A SPU?

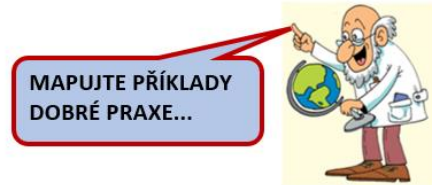

2. CO UŽ MÁME HOTOVÉ A CO JE NA TOM DOBRÉ

DYSLEXIE A ROZUMOVÉ NADÁNÍ – příklady dobré praxe – PRACOVNÍ VERZE 30. 4. 2022
K dispozici [ZDE](#) (na stránkách www.jazyky-bez-barier.cz)

- Téma **DYSLEXIE A NADÁNÍ** je zase o trochu více vidět a slyšet
- Aktuálně máme 15 textů – informace, inspirace, naděje
Úvod – Část I. První příspěvky, Část II. Příspěvky Dáša,
Část III. Paradoxní školní výkony nadaných dětí s dyslexií
- Na webinaru můžeme přinést další nápady i navázat spolupráci

Vaše otázky, komentáře i návrhy jsou průběžně vítány :-)

Část I. První příspěvky

Lenka Krejčová, ředitelka DYS-centra Praha
[Co se daří více a co se daří méně](#)

Ukázka z textu:

Zrovna včera jsem si povídala s tatínkem jednoho čtvrtáka, který se potýká se čtením i psaním. Přitom miluje knihy, miluje, když si někdo čte s ním a většinu textu mu předčítá, nadšeně dokáže poslouchat. Je zapálený cestovatel, miluje návštěvy cizích zemí, ale i různých míst v Česku. Dokáže o takových cestách vyprávět, pamatuje si mnoho detailů. Když k tomu má příležitost, tvoří ve škole projekty o všemožných státech, městech, památkách, přírodních útvarech i mnoha dalších pozoruhodných místech, s nimiž seznamuje své spolužáky. A tak jsme si s tatínkem tohoto chlapce říkali, co se stane, když čárky, háčky, „i“ nebo „y“ nebude bezpečně umět zrovna teď? Prostě se to budeme učit postupně, má přeci před sebou ještě mnoho let základní školy – tam se má naučit základy, tak proč to musí být teď hned. Naštěstí nemusí. Chodí do inovativní základní školy, čeština se tu učí jinak. Víme, že něco se postupně naučí, a některé základy jazyka se možná nenaučí, ale určitě se naučí, co si má hlídat, jak má ke svému čtení a psaní přistupovat, aby ho netrápilo, ale spíše mu bylo zdrojem radosti. Jen to chce čas, který nebudeme teď „krást“ z jeho rozvojových projektů.

Helena Pálenská, učitelka angličtiny a Jana Burianová, speciální pedagog S pochopením a přijetím o Markovi, Anetě a Lucii

MAPUJTE PŘÍKLADY
DOBRÉ PRAXE...

Ukázka z textu:

Marek, vysokoškolský student pedagogiky

Marek je již vysokoškolský student, který navzdory nebo možná na základě svých zkušeností, studuje učitelství. Jeho učební potenciál byl po celou dobu povinné školní docházky pro učitele výzvou, záhadou a často bohužel i těžkostí. Jen málo z nich dokázalo za nesnázemi se čtením, zapamatováním si předem daných postupů a pravidel najít chlapce, který vnímá svět skličky mikroskopu, hledá nevšední, avšak logická a racionální řešení problémů, přemýšlí kriticky v kontextu širších informací a zůstává empatickým, sociálně zdatným jedincem, který miluje poznání a svět kolem sebe. Silnou vůlí, smyslem pro humor i vnitřním kouzlem, a především ochotou bojovat za porozumění a toleranci využil všech školních zkušeností, aby se mohl stát učitelem takovým, jakým měli být jeho učitelé. Silná vůle, touha poznávat a ochota bojovat jsou silné nástroje i na poli učení.

Šárka Marianová, maminka

Příprava na státní zkoušky na osmileté gymnázium

Průběh státních zkoušek na osmileté gymnázium

Šárka a Matěj na osmiletém gymnáziu Evolution

Lucie Kocurová, redaktorka

Článek o „dys“ klubu na gymnáziu Evolution [ZDE](#)

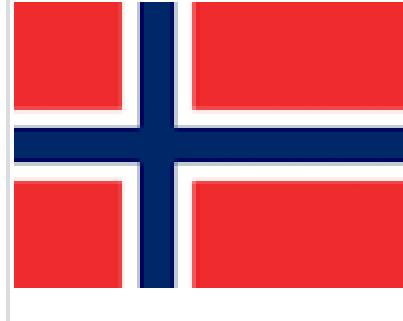
S dyslexií, dysgrafií nebo dyskalkulií na gymnázium? Klidně. A ještě si tam zřídili „dys“ klub

MAPUJTE PŘÍKLADY
DOBŘE PRAXE...

Dagmar Ruščáková, maminka

Článek nás zavede do českého a norského školství na téma dys [ZDE](#)

MAPUJTE? MAPUJETE?
TO MÁM RADOST ...

Autorský tým APIV B; ZAPOJME VŠECHNY.cz
Nadaný žák s dyslexií: Jak s ním pracovat [ZDE](#)

Část II. Příspěvky Dáša

Dyslexie a čtení v knize života

Můj život s dyslexií a nadáním

Přehled originálních výukových pomůcek

Souběh handicapu a nadání - věřit či nevěřit?

**MAPUJTE TO!
Kéž tomu přijdete
na kloub.**

Byla doba, kdy lidé nechápali, jak čmeláci mohou
létat, když plocha jejich křídel je v nepoměru k váze
jejich těla.

3. KOMPLETNÍ SBÍRKA ROKU 2022 – představa lektorky a aktivních účastníků

Část III. Paradoxní školní výkony nadaných dětí s dyslexií

Přehled dvanácti paradoxů včetně dvou nástřelů dobré praxe
Aktuálně mi připadá smysluplné ubírat se dále tímto směrem.

Paradox 1:

Jednoduché učivo je těžké vs. těžké učivo je jednoduché

Rychlé a bezchybné zvládnání jednoduchých a základních úkonů
bývá někdy ve škole chybně hodnoceno jako jediný důkaz
opravdového nadání v mladším školním věku.

Paradox 2:

Schopnost porozumět složitým vztahům vs. problém s podchycením izolovaných detailů

Schopnost pochopit systémy složitých logických vztahů
bývá v kontextu mechanického myšlení a učení
někdy chybně hodnocena jako nepodstatná.

Paradox 3:

Schopnost řešit složité úkoly vs. problém popsat jednotlivé kroky řešení

Dodržování přesných a po sobě jdoucích naučených kroků při učení

bývá někdy chybně hodnoceno

Jako jediný důkaz schopnosti dobře se učit.

Paradox 4:

Dobrá logická paměť vs. nedostatky v mechanickém učení a memorování

Dobrá znalost mechanicky naučených faktů a detailů

bývá někdy chybně hodnocena jako skutečný důkaz

výborně zvládnutého učiva.

První nástřel dobré praxe k paradoxu 4 [ZDE](#)

Velmi mě potěšil blog ohledně promyšleného využívání taháků na ZŠ Livingston.

Oceňuji smysluplné dohody mezi učiteli a dětmi – dětmi a učiteli.

„Máš tahák? Super!”

Paradox 5:

Rychlé myšlení vs. nedostatečně plynulá řeč

Rychlé a pohotové slovní odpovědi bývají někdy chybně hodnoceny jako jediný důkaz dokonale zvládnutého učiva a skutečných schopností dítěte v dané oblasti

Paradox 6:

Dobré verbální schopnosti vs. chyby v písemném projevu

Převažující formální stránka hodnocení písemného projevu a důraz na časově limitované zkoušky mohou někdy zcela zastínit dobré jazykové schopnosti těchto dětí.

Paradox 7:

Hluboké přemýšlení, projevující se ovšem jako nesoustředěnost

Domnělá nesoustředěnost bývá někdy chybně hodnocena jako celkový nezájem dítěte o učení.

První nástřel dobré praxe k paradoxu 7 [ZDE](#)

Učitel podporuje žáka v uchopení nápadu

Učitel obrací pozornost žáka zpět ke společné práci

FLOW; paradox 7 mi přinesl do života radosti i starosti

Paradox 8:

Tvořivost projevující se jako vyrušování

V kontextu mechanického učení a myšlení se tvořivost někdy jeví jako znak rušivého a nepřizpůsobivého chování.

Paradox 9:

Dobré porozumění obsahu vs. problém se zápisem přednášené látky

Pouze pečlivé a bezchybné zapsání nové látky bývá někdy nesprávně hodnoceno jako důkaz opravdového porozumění učivu.

Paradox 10:

Zájem o učení vs. snížená motivace při učení ve škole

Nepochopení odlišné míry motivace v různých vzdělávacích kontextech, v odlišných situacích a při různých úkolech, může vést k chybnému hodnocení žáků jako celkově nemotivovaných.

Paradox 11:

Problémy se čtením vs. zájem o četbu

Problémy se čtením bývají někdy chybně hodnoceny jako celkový nezájem o čtení nebo jako nutnost snížit obsahovou náročnost textu, který je dítěti předkládán.

Paradox 12:

**Problémy se čtením vs. dobré schopnosti vizuálně-prostorového myšlení
a umělecké schopnosti**

Vizuálně-prostorové schopnosti bývají ve školním výkonu někdy chybně hodnoceny jako druhořadé a nepodstatné.

4. KDE NAJDEME „NÁPADY Z DRUHÉHO PATRA“ ?

PRŮZKUM:

MÁTE ZÁJEM O PODVEČERNÍ SETKÁNÍ V DYS-centru PRAHA

Čas od 17:30 do 19 hodin

Termín upřesníme

Pozvánku najdete na jazyky-bez-barier.cz a FB DYS-centra Praha

5. ZÁVĚR A ZPĚTNÁ VAZBA

Děkuji za pozornost

Dagmar DYS-BABA Rýdlová
dasa.rydlova@centrum.cz
mobil 607 232 906

Krátké a výstižné:

Video: Dvojí výjimečnost – nadané děti s handicapem

<https://www.youtube.com/watch?v=hjsgUKoNa9c>

Video: Přemýšlivé děti – Perfekcionismus

<https://www.youtube.com/watch?v=6PJIQTn9Kj8>